

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BÉTEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DEREKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olosz árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Erősödünk.

Van szerencsénk t. olvasóinknak, barátainknak, elvtársainknak és a nagyközönségnek szíves tudomására juttatni, hogy

Deréki Antalt

a magyar irodalom egyik elismert jeles tagját, a mainaptól lapunkhoz *állandó felelős szerkesztőnek* szerződtettük. Lapunknak ily kipróbált országos hírű íróval való megerősítése, részünkről ismételten nagy anyagi áldozatot követelt; de nem riadunk vissza ennek meghozatalától, azon reményben, hogy ezzel is megszilárdítjuk azt a megtisztelő bizalmat, mely önzetlen törekvésünknek eddig is egyik legszébb jutalma volt.

Uj munkatársunknak, több mint három évtizeden át, a magyar irodalomnak és művészetnek tett nagybecsű szolgálatait felelőlegesen tartjuk itt felsorolni; ismerik azokat Nagymarosországon épen úgy, mint a Székelyföldön; színművei közül a „Buzavirág“, „Eleven ördög“, „Naprakforgó“, „Gábor Aron“, „Szép Nádia“, „Udvarhelyi királybíró“, „Kondorosi szép csárdásné“ diadallal jártak be a fővárosi és az összes nagy vidéki városok színházait; két évig volt a „Szegedi Napló“-nak egyik legtermékenyebb, közkedveltségnek örvendő munkatársa; a „Harmonia“ című kritikai és művészeti heti lapnak egész fennállása alatt legerősebb támasza; szép irodalmi dolgozatai a „Magyarország és a Nagyvilágban“, „Fővárosi Lapokban“, „Budapesti Hirlapban“ és számos vidéki hirlapokban jelentek meg és a „Népről a népek“ irott kitünő munkáját mindjárt első megjelenése alkalmával úgy elkapták, hogy abból egyetlen példány sem maradt a könyvpiacra.

Most, hogy 38 évi sikerekben gazdag színpadi és rendezői pályájáról visszavonulva, a jól megérdemelt nyugalomba vonult, e hosszú idő alatt szerzett nagy tudását, tapasztalatát lapunk szolgálatában akarja értékesíteni és mi büszkeségünknek valljuk, hogy őt olvasó közönségünk érdekében, lapunk megerősítésére, hozzánk köthettük le.

Bizalommal ajánljuk új munkatársunkat szíves figyelmükbe és meg vagyunk győződve, hogy ő erre mindenben méltóvá teszi majd magát.

A szerkesztőség.

Itthon vagyok!

A «Székely-Udvarhely» t. szerkesztősége szíves meghívásának engedve, a legnagyobb örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy ide, *haza jöjjek*, szerény tehetséggel e lapot és ezzel közvetve a székelység ügyét és érdekét, minden tölem telhető erővel, jóakarattal és nemes törekvéssel szolgáljam.

Itthon vagyok! Bár bölcsőm nem a szép Küküllő mentén, hanem az Alföld délibábos rónáin ringott, én *itt — otthon* érzem magamat; hosszú pályafutásomnak, — életemnek felét itt a Székelyföldön töltöttem el; innen keltek szárnyra eszméim, gondolataim, igéim, melyek termékenyítve jártak be, nagy részben sikert aratva — az egész országot; nincs e szép Székelyföldnek talán még egy talpalatnyi röge, a hol meg ne fordultam, be nem tértem volna; nyitott szemmel, tiszta agygyal jártam-keltem; tanulmányoztam, átéreztem e becsületes népnek, e színmagyar fajnak, minden buját baját; megfigyeltem szíve verését és soha, sehol, még a szülőföldemen sem találtam meg úgy az otthonomat, mint itt. — hol annyi szeretetben és érdemen felül való megtiszteltetésben volt részem.

Ezért nem érzem magamat sem tolokodónak, sem csempésznek, midőn lelkem egész melegével, azt bátorodom mondani: *itthon vagyok!* Hiszen a hol magyar ajkról, magyar szó hangzik, hol a magyar ég, magyar láthatárra borul, ott minden igaz magyar embernek meg van a joga, magát otthonnak érezni! Hatványozva érzem én tehát e jogomat a Székelyföldön, — mely hosszú éveken át kifejtett nemes, becsületes törekvésemnek volt nemcsak színguru ellenőre, de szeretetével, elnézésével és tiszteletével mindenkoron buzdítója is.

Hazajöttem . . . pihenni vágyom, de csak *pihenni* és nem *nyugodni*; *dolgozni* akarok; — szolgálni hazámat, — a társadalmat, az emberiséget szívem utolsó dobbanásáig; mindent, a mit átéltem, átéreztem, a mit keserű tapasztalatok emlőjén magamba szívtam, minden tudásomat, egész munkaerőmet, most itt, e helyen, — hová nem csak a megtisztelő meghívás, — de lelkem ellenállhatatlan vágya is vonzott, itt a Szé-

kelyföldön kívánom és óhajtom értékesíteni. Nagyhangu — talán be sem váltható — ígéret helyett, csupán azt kívánom előre jelezni, hogy ha Isten segélyével gyenge erőm képes lesz buzgó akaratommal lépést tartani, — akkor tollamat és szerény képességemet mindig, mindenhol és mindenben csak a székelység érdekében és bajában fogom érvényre juttatni.

A lapnak eddig követett, határozott 48-as függetlenségi irányának teljes épségben tartása mellett, — részemről (és azt hiszem itt a t. szerkesztőség is egyetért velem) nem óhajtok az *országos politikában* kontárkodni; hű és badar képzelet az, hogy az országos vagy külföldi politikának egy szerényebb, — de azért nem kevésbé fontos tere és hivatásra utalt — vidéki lap, adjon vagy szabjon irányt, vagy tanácsot; a vidék, midőn bizalmával az országos képviselőjét megtiszteli, egyszersmint a képviselőjében látja elveinek és politikai hitvallásának a letéteményesét; ez a képviselő ha küldetésének, szent hivatásának a kellő magaslatára képes emelkedni, — ám értékesítse szótát az országos politika irányításában, de még akkor se fedlekkezzék meg arról, hogy: a mennyiben ezt szűkebb kerületek életbevágó érdekei követelik, — ez érdekeknek az országos érdekekkel való összhangba hozatala, első és elodázhatlan kötelessége azokkal szemben, a kik őt a törvényhozás díszes testületének tagjává emelték és kiküldötték.

Az én szerény nézetem szerint, a vidéki lapnak az egyetlen okos, célravezető politikája, csak a *helyi érdekű politika* lehet; és az is csak úgy, ha elfogulatlanul, érdek nélkül, tárgyilagosan bírálja el az események folyamatát. Itt Székelyföldön, — a hol a nép különleges helyzete, — önhibáján kívül beállott, kiáltó nagy nyomora és küzdelme, kötelességévé teszi a sajtónak azt, hogy az országos politika teréről lelépve, egyenesen, kizárólag és első sorban a helyi érdekeket szolgálja: a népet kell nevelni; nem nagy uri tempóval *leereszteni* hozzá, de Kossuth Lajos szellemében *felemelni* hozzánk. Meg kell ezzel a józan gondolkozásu, természetes ésszel gazdagon megáldott néppel értetni: mi a *kötelessége* és mi a *joga* felfelé;

ki kell tanítani, fel kell világosítani: mi az ő *kötelessége* felfelé, közigazgatással, bíróságokkal szemben, hogy azután ebből megérthesse azt is, mily *jogokat* gyakorolhat saját érdekeinek megóvása körül; ezt a maguk hatáskörében az egyes községek, városok lelkészei, tanítói, jegyzői követhetnék mindenekelőtt; rájuk van bízva elemeiben a népek szellemi és lelki művelése; nekik van alkalmuk a néppel közvetlen érintkezni és hozzájuk fordul a nép első sorban a bizalmával, ha bármi ügyes-baja van.

Az országos politikát ezután is csak főbb vonalaiban, eseményekben fogjuk lapunkban érinteni és kivételt csak akkor teszünk, ha esetleg olyan kérdések vagy viszonyok forognak majd fenn, melyekhez élesebben hozzájárulni, elveink és hazafiúi kötelességünk parancsolja. *De helyi és székelypolitikát* üzni, ez lesz ezentul is lapunknak egyik legfőbb feladata, mert annyi itt a megoldásra váró, támaszt és segítyt igénylő égető székely kérdés, hogy annak higgadt és tárgyilagossá támogatása minden erőnket igénybe veszi.

Ezzel körülbelül jeleztem az irányt, melyet követni és a melynek munkásságomat szentelni akarom. Alapos megfontolás, higgadtság, — az érdekek összehangolásának kerülete — a jónak, szépnek, nemes törekvésnek feltétlen elismerése, — a netaláni hibáknak tárgyilagos elbírálása, személy és tárgyra való elfogultság nélkül, — lesz a törekvésem.

Nagy szeretetet, nagy munkakedvet, a multban gyökerező tiszteletet a közönség iránt, hoztam magammal; mindezekért csak szíves és megtisztelő bizalmukat kérem addig is cserébe, a míg erre majd munkálkodással valóban méltóvá teszem magamat.

Itthon vagyok! Fogadjanak szívesen, bizalommal!!

Deréki Antal.

A politikai helyzetről.

A politikai események rohamosan fejlődnek; a vád alá helyezés elmarad; — a megbélyegzés indítványa, — felülről jött nyomás következtében — egy albizottságnak adatott ki enyhítés miatt és így a volt darabont kormány ismét osztrák köpeny alá bujva, még a nyilvános megbélyegzés szégyene elől is megmenekül, — nekünk pedig, kik amaz átkos kormány garáz-

dálkodásának utóizét még most is keserűen érezzük, — meg kell elégednünk azzal, hogy haragunkat méltó felháborodásunkat, ökölbe szoritott marokkal bár, nyugodtan eltűrjük.

A delegációk Budapesten táboroznak és valószínűleg nagyon simán, minden szenzációsabb meglepetés nélkül fogják az összes közös költségvetéseket tárgyalni és megszavazni.

A királyi trónbeszéd — vagy mint újabb elnevezése hangzik — a válasz, melyet ő felsége a delegációk üdvözlétére adott, ez idén szokatlanul rideg, száraz és nem tartalmaz semmi újat, sem a jelenre, sem a jövőre vonatkozólag! Egyszerűen hangsúlyozza, hogy a hadi szükségletben előállott kiadási többletet, az egyes beszerzendő anyagok megdrágulásában kell keresni; hogy a hármasszövetség rendületlenül áll; hogy Oroszországgal, valamint a többi külföldi államokkal barátságos viszonyban maradunk; hogy Bosznia és Hercegovina szükségleteiket a saját jövedelmeikből képesek fedezni. Ennyiből áll az a válasz, melyet hetek óta az összes politikai körökben és a külföldön is oly nagy érdeklődéssel vártak; úgy látszik — a létszám felemelés és egyéb ránk nézve fontos kérdések, majd csak akkor lépnek előtérbe, mikor már a közös ügyes költségek nagyjában és egészében meg lesznek szavazva. Hiszen mi magyarok olyan áldott jó szívűek vagyunk, hogy mindent adunk a semmiért! De talán most az egyszer még sem zajlik le olyan simán e dolog; majd később, ugy tavasz felé mégis csak megtudjuk, mit ígérnek, vagy mit adnak cserébe azért, a mit tőlünk követelnek, és akkor azt hisszük, az egész nemzet egy párttá olvad, mely felemeli tiltó szavát a magyar vagyron és a magyar vérkönynyelmű áldozata ellen.

A delegációk csendjébe nemesen, de élesen vegyül bele Andrassy miniszternek a hétfői képviselőházi ülésben tartott, gondosan falgalmazott, hatalmas erkölcsi súlylyal bíró energikus beszéde, mely első részében az alkotmánybiztosítókra nézve elismeri a dolgok sürgős voltát, kiemelve határozottan, hogy „elérkezett a tettek ideje.” De beszédének erőssége és fölnyege, a nemzetiségi kérdések megvilágítására irányult. Az egész Ház feszült figyelemmel hallgatta ezt az igaz és őszinte hazafiságban lángoló, meggyőző erővel mindenkit magával ragadó hatalmas beszédet, melynek elhangzása után az egész Ház tündető helyeslése, mint egy áradat tört magának utat. Ráolvasta a nemzetiségiekre a multban gyökerező minden bűnököt és a jelenben követett fészkelődésüket; rámutatott arra, hogy a magyar faj sohasem volt megrontója, eltiprójja a más, idegen nyelvű polgároknak, a kik mégis arra törekszének, hogy a magyar állam eszme ellen törjenek és a magyar állam nemzeti egységét megbontsák. Hosszas tapsok, zajos éljenzések között, azzal fejezte be a miniszter a beszédét, „*hogy a legerélyesebb küzdelmet fogja folytatni a nemzeti-ségi törekvések ellen, igazságos lesz,*

de kérelmetlen szigorral fogja üldözni az izgatókat.”

Ugra felől gonosz szelek fujdogálnak. Dr Halász tartotta ott beszámoló beszédét; kíséretében Lengyel Zoltán és elvtársai is megjelentek Ugrán és ott olyan kijelentéseket tettek, melyek a mai zür-zavaros politikai láthatáron, mint fekete fellegek tornyosulnak; különösen Lengyel Zoltán nagybeszéde idézett elő őrüti szenzációt, mert szinte magában hordja a koalíció megsemmisítésének magvát, azon esetre, ha az összes pártok a függetlenségi zászló alá nem szegődnek, mikor majd a vámközösség további fentartása és az ujonclétszámemelés fontos kérdése tolu előtérbe. Nagyon félő, hogy a tornyosuló fellegek nem sokára erős viharban törnek ki.

Szekelyudvarhely rendezett tanácsu város tiszti, segéd, kezelő rendőrségi és szolgaszemélyzet valamint azok özvegyei és árvái nyugdíjintézetének alapszabályai

(2. folytatás.)

III. Nyugdíjazási illetőleg ellátási szabályok.

17. § A városi szolgálatban rendszeresített évi fizetés mellett állandóan alkalmazott tisztviselők, segéd és kezelő személyzeti tagok, valamint a rendőrök és szolgák, az esetre, ha a szolgálat kötelekéből megválnak s az ezen szabályrendeletben előirt feltételek meg vannak, állandó ellátásra vagy pedig egyszer s mindenkorra adandó végkielégítésre tarthatnak igényt.

18. § Azon tisztviselő, segéd, kezelő, rendőrségi és szolga személyzeti tag, ki az előző szakaszban meghatározott minőségben van alkalmazva s legalább 10 évi beszámítható szolgálati idővel bír, nyugdíjazásra s illetve ellátásra tarthat igényt:

1. ha egykor betegség, testi vagy szellemi fogyatkozás miatt hivatalos kötelesegei teljesítésére állandóan, vagy legalább tartósan képtelenné válik;

2. ha hatósági szervezés folytán állomása megszüntetetik;

3. ha az általános tisztujjítás alkalmával állásából kimarad;

4. ha 40 évi beszámítható szolgálati idő után nyugdíjazását ön maga kéri.

19. § Ha a város szolgálatában álló egyének valamelyike hivatalos eljárás közben szenvedett baleset folytán válik szolgálat képtelenné, ha beszámítható szolgálati ideje még 10 évre nem terjed is, ő illetőleg özvegye és árvái ugyanazon ellátásban részesítendőek, mint ha már 10 évet szolgált volna, ha pedig beszámítható szolgálati ideje a 10 évet meghaladja, akkor az ellátás ki szabásánál szolgálati éveivel további 3 év számítható.

Ugyanily tekintet alá esnek a város szolgálatában állandóan alkalmazott orvosok, ha halálukat vagy szolgálati képtelenségüket hivatalos teendőik gyakorlata közben kapott járvány, vagy ragályos betegség okozta.

20. § A nyugdíjazás illetőleg ellátás mérvének alapját a beszámítható szolgálati idő s a legutóbb élvezett rendszeres évi fizetés képezi.

21. § A szolgálati idő azon tisztviselő, segéd és kezelő személyzeti tagokra nézve, kik az 1876 évi tisztujjítás alkalmával választattak meg, vagy nevezettek ki 1877 évi január hó 1-ső napjától, azon tagokra nézve pedig, kik később léptek városi szolgálatba, megválasztásuk vagy ki nevezetésük illetve eskü letételük napjától, a rendőrök és hivatalos szolgákra nézve pedig, kik 1896 év előtt

léptek a város szolgálatába 1896 január hó 1-ső napjától, a kik pedig később léptek a város szolgálatába kinevezetésük napjától számíttatik.

A nyugdíjalap azon részeseinek, kik az 1896 évi millenium év alatt rendszeresített fizetéssel állandóan alkalmazva voltak, beszámítható szolgálati idejükhez még további két év hozza számítandó.

22. § A ki 10 évig megszakitás nélkül ezen város szolgálatában áll s ezen alapon állandó ellátásra s illetve nyugdíjazásra tarthat igényt, annak a jelen városi szolgálatát megelőző azon szolgálati ideje is beszámítható, a melyet 1877 január 1 óta a város esetleg Udvarhelyvármegye közigazgatási szolgálatában töltött a mennyiben az illető ezen korábbi szolgálati éveit után sem végkielégítésben, sem egyéb ellátásban nem részesült.

23. § A szolgálatnak egyáltalán megszakitás nélkülinek kell lenni. A megszakitás előtti idő, ellátási vagy nyugdíjazási alapul nem szolgálhat.

Kivételt csak a következő esetek képeznek:

a) ha valamely tisztviselő az általános választásnál kimaradott, de később újra megválasztott, mely esetben csak a közbeeső idő nem vétetik számításba;

b) ha ezen nyugdíjalap által nyugdíjazott egyén ismét tényleg városi szolgálatba alkalmazatik, a mennyiben esetleg végkielégítést nyert, ha azt visszafizeti.

c) ha a város szolgálatában álló egyének az állami, vagy valamely törvényhatóság szolgálatába mennek át s onnan visszatérve, itten újra alkalmazásba lépnek.

Ezen esetekben az ellátás, vagy nyugdíjazás alkalmával a város szolgálatába eltöltött összes szolgálati idő, beszámítható lesz.

24. § Az ellátás vagy nyugdíjazás kiszabásánál csupán a legutóbbi rendszeresített évi fizetés mellék járandóságok nélkül vétetik tekintetbe.

25. § A nyugdíjazás ahoz képest a mint az ellátás indokál szolgált körülmények időleges vagy állandó jellegűek, vagy ideiglenes, vagy életfogytig tartó lehet.

Az évi nyugdíj 10 évi beszámítható szolgálati idő után a legutóbb élvezett rendszeres évi fizetés 40 százalékában állapittatik meg a melyhez minden további szolgálati év után ugyancsak a rendszeres évi fizetés két százaléka járul, mindaddig míg a nyugdíj magával a legutóbbi rendszeres évi fizetéssel felér.

27. § A nyugdíj élvezete ideiglenesen felfüggesztetik:

a. ha a nyugdíjazott, más rendezett tanácsu városnál, bármely törvényhatóságnál, vagy az államnál állandó évi fizetéssel egybekötött alkalmazást vállal; és pedig ezen alkalmaztatás tartamára oly mérvben mint a mely mérvben újabb fizetése a nyugdíjjal együtt meghaladja a nyugdíjaztatásnak alapjául szolgált korábbi rendszeres fizetést.

b. ha a nyugdíjazott egyén, valamely megbecstelenítő büntény miatt szabadság vesztéssel büntetetik és pedig a szabadságvesztés tartamára.

28. § Az ellátásra való igény végleg megszűnik:

1. ha valaki állását engedély nélkül elhagyja s arra felhívás dacára vissza nem tér;

2. ha büntetendő cselekményért jogerős ítélettel vagy fegyelmi vétségért az illetékes hatóság jogerős határozatával hivatalvesztésre ítéltetett, vagy ha a rendőrségi és szolgaszemélyzeti tag a szolgálatból büntetés kép elbocsáttatott.

3. ha állásáról önként lemondott, ide nem értve, természetesen a tisztujjítás előtti tömeges általános lemondást, lemondásnak tekintetik azt is, ha valaki tisztujjátáskor magát kijelöltetni nem ohajtja.

29. § A nyugdíjazott egyének nyugdíja végleg megszűnik; a) ha az illető a magyar állam polgára lenni megszűnik;

b) ha a illető a város szolgálatában rendszeresített állomásra ismét alkalmaztatik;

c) ha valamely büntett, vagy vétőségért jogerős birói ítélettel hivatalvesztésre ítéltetik.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Birói ítélet egy lap ellen.

E cim alatt a kolozsvári „Ellenzék” november 26 iki számában, a következőket írja: „E hó 23-án pénteken a „Szekely-Udvarhely” című politikai lap felelős szerkesztőjét, Betegh Pált egy, állítólag rágalmozó cikkért, mely lapjában az „Udvarhelyi Hiradó” ellen megjelent, 500 K fő- és 50—50 K mellékbüntetésre ítélte a bíróság, Demény Ferenc bíró elnöklésével. Az ítélet anynyiban bír érdekességgel, hogy *nevezett lap tulajdonképen csak a darabont érdekeket szolgáló Udvarhelyi Hiradó politikai magatartását tette bírálattá tárgyává, minden személyi vonatkozás nélkül s mégis ezt a tényt a bíróság figyelmen kívül hagyta és amint épen nevezett lap panasolja, a bíróság a főtárgyaláson a vádlottat védelmének előterjesztésében megakadályozta. A vádlott a tulerős ítélettel szemben semmiséget jelentett be. A körülmény, ha csakugyan így áll a dolog, nem valami fényes világot vet az udvarhelyi bíróság igazságszeretetére és objektivitására.*”

Minden megjegyzés nélkül közöljük le kolozsvári lapársunknak e reánk vonatkozó híret, köszönötünket fejezven ki a szerkesztőségnek, a miért igazságos ügyünket szives figyelmére és védelmére méltatta. Megnyugtátjuk azonban az iránt, hogy mult számunkban megjelent közleményünk, minden szavában megfelel a valóságnak, mert védelmünk előterjesztésében határozottan megakadályoztattunk.

Nincs jogunk a birói ítélet felett, míg az kezünkhez nem jut és indokait közelebből meg nem ismerjük, látatlanban kritikát gyakorolni; polgári kötelességünk szerint, — mely a törvény tiszteletét parancsolja — meg is hajlunk előtte addig, míg a felsőbb forumok is ki nem mondják ez ügyben a végső ítéletet, mely forumokhoz, miután igazságunkban sujtva találtuk magunkat, viszont polgári jogunknál fogva felebezni szükségesnek tartottuk. Mert polgári kötelességünk teljesítése, egyszersmind kell, hogy polgári jogokkal is felruházzon bennünket.

Azonban nagy köszönettel tartoznánk, a felettünk törvényt tartott t. bíróság minden egyes tagjának, ha bennünket arról felvilágosítana: „miért szabad az egyiknek az, a mi a másnak nem szabad? Ha mi, mint ezt ott bíróság megállapították, az inkriminált részekben, a rágalmozás vétségében bűnösnek találtattunk, vajjon az „Udvarhelyi Hiradó” akkor, midőn a tárgyalásról a mult számában referált, azt írja rólunk, hogy „a legszemérmetlenebb támadást” intéztük ellene, nem követett-e el *sulyosabb* rágalmat, mi mi? és vajjon ez idézett sulyos becsületsértésért, épen olyan sulyos ítéletben marasztalnák-e el, mint bennünket sujtottak? E tiszteletteljes kérdésünkre a legnagyobb kíváncsisággal várjuk a feleletet.

Mi bizunk ügyünk igazságos kiemenetelében és hisszük, hogy nemcsak a kolozsvári, de a fővárosi sajtó is védelmünkre fog kelni, mert bennünk nem az egyént, de az *elvetelt*, a függetlenségi eszméket kell tárgyalatosan és igazságosan megvédeni.

Nekünk addig, míg a felsőbb bíróságoknak hozott ítélete el nem hangzik, nem lesz többé bíráló szá-

vünk ez ügyben; addig pedig nyugodtan bízzuk azt, a közvélemény elfogulatlan bírálatára.

— **Főispánok ismerkedése** Az új rendszer alatt nagy változások történtek a főispáni karban. Ez azt eredményezte, hogy az új emberek egymást nem ismerik. Gullner Gyula pestvármegyei főispán tehát december 1-ére összehívta az ország főispánjait, hogy Budapesten, a Hungária-szálló termeiben tartandó esélyen megismerkedjenek. Az estélyre Ugron Ákos vármegyei főispánja ma vagy holnap szintén elutazik.

— **Ugron Gábor nagypapa.** Ugron Gábor fiának, ifj. Ugron Gábor ugoesai főispánnak és neijének Szalay Lélinek a napokban egészséges leánygyermekük született. Ez alkalommal Ugron Gábort, a boldog nagypapát, a Ház folyosóján számosan melegen üdvözölték. Az újszülött másik nagypapa, Szalay Imre, a nemzeti múzeum igazgatója.

— **Gyűlések a vármegyeházán.** F. évi december 6-án d. e. 9 órakor állandó választmányi ülés; 7-én d. e. 9 órakor számonkérő szék; 10-én d. e. 9 órakor törvényhatósági közgyűlés; 11-én d. e. 9 órakor a Gazdasági Egyesület választmányi ülése; 10 órakor évi rendes közgyűlés; 12-én d. e. 9 ó. közigazgatási bizottsági ülés; d. u. 3 ó. erdészeti bizottsági ülés lesz. Jelenleg pedig az adófelszámolási bizottság tartja üléseit Daniel Lajos földbirtokos elnöklete alatt.

— **Molnár Viktor újabb kitüntetése.** A brassói ág. ev. egyházmegye Molnár Viktor vallás és közoktatásügyi államtitkárt felügyelőjévé választotta meg. Az új felügyelő ünnepélyes beiktatása Csernafaluban december hó 4-én lesz, a mikor is egyuttal átadják az államtitkárnak a hétfalusi községek diszpolgári oklevelét. Az államtitkár fogadására Hétfaluban nagy előkészületeket tesznek.

— **Városi közgyűlés.** Mult számunkban már említett tettünk a szombati közgyűlésről, melyen a polgármester javaslatára Dr. Pál Ernő ügyvédet, lapunk illusztris munkatársát kérték fel a gyengélkedő Dr. Soó Rezső tiszti ügyész helyettesítésére. Ezt megelőzőleg pedig Jung Cseke Lajos apát-főesperes és Pávelka Márton elhunyt képviselőink emlékért jegyzőkönyvileg megörökítették. A jövő évi virilis képviselők névjegyzékét Dr. Pál Ernő felelősségének értelmében az alispán kiigazítani rendelte s ezt tudomásul vették. Egy városi építésmérnöki állást 2600 K fizetés, 480 korona lakbérrel rendszerezettek. Szombatfalvy Lajos rendőrfőkapitány szolgálati pótlékát folyósították. Egy tavaszi és őszi juhvásár kérelmezését elhatározták. A vásárnapja április 10., 11., 12. és szeptember 28., 29., 30-án lenne. Beterjesztvén a piaci helypénz új díjszabályt, elfogadták. Medgyes Gábor tanácsi irnok nyugdíjazását tudomásul vették. Dr. Gyarmathy Dezső 1080 K 19 fillér kamatkülönbözet elengedése iránti kérvényét a belügyminiszter figyelembe nem vette és így tárgyalanná vált. A költségvetést 171049 K 50 f szükséglettel, 171135 K 91 f fedezettel és 186 K 41 f felesleggel elfogadták, ugyszintén az egyes alapokét is. Ehhez még lesz egy pár szavunk.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Lukácsfi Elek helybeli lakos, ügyvédjelöltet a székelyudvarhelyi kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottnak rendelte ki.

— **Előértekezletek a képviselőválasztás előtt.** A folyó évi december hó 3-án megtörtént képviselőtestületi tag választás alkalmából ma (csütörtökön) d. u. 4 órakor a városház közgyűlési termében a kilé-

pett és kisorsolt 20 városi képviselő újból való megválasztása iránt előértekezlet lesz. Ugyancsak ebből az alkalomból vasárnap, december 2-án este 8 órakor, a Hungária vendéglő helyiségében is, kijelölő értekezlet tartanak, a melyre városunk összes választó polgárságát e helyen hívja meg az intéző bizottság.

— **Simkó Józsefnek,** az oláhfalvi kerület képviselőjének összeférhetlenségi ügye e hó 29-ik napján, délután 5 órakor kerül az országsházban folytatolagos tárgyalás alá.

— **Városi képviselők választása.** Székelyudvarhely város képviselőtestületének kilépett és kisorsolt tagjai helyébe — köztudomás szerint — folyó évi december hó 3-án lesz alkalma választó polgárságunknak ujakat, esetleg az eddigieket megválasztani. Városi képviselőnek lenni nálunk, nem kis feladat. Nem elég a képviselői cím, mert azzal minden önzetemes emberrel nagyfntosságú köteleességek is járnak. Első kellek, hogy a város ügyei iránt mindenki behatóan érdeklődjek; a gyűléseket, értekezleteket pontosan látogassa és ott összes tudását, pártatlan ügybizottságát — a törvény által biztosított jogaihoz képest — teljes mértékben érvényesítse, tényleg gyakorolja. A kárhoz az ilyen és hasonló tevékenységet tapasztaltuk, válasszuk meg jövőre is.

— **A Magyar Tudományos Akadémia** „Péczeley» díját — melyre az 1903 és 1904-ben megjelent eredeti regények pályázhattak, — a bíráló bizottság egyhangu határozata folytán Rákosi Viktor nyerte meg, az „El né m u l t h a r a n g o k» című társadalmi regényével, melyet a szerző, tudvalevőleg, Erdélyország jelenlegi társadalmi életéből merített és később nagyhatású színműnek alakított át.

— **Az „önzellen» sajtó** címmel az Udvarhelyi Híradó mult számában olyan valótlan állítások foglaltak, amelyeknek bebizonyítására okvetlenül alkalmat kívánunk nyújtani az illetőnek s e célból kénytelenek vagyunk a nevezett lap felelős szerkesztője ellen bünvádi feljelentést tenni. Mi nem fogunk a bizonyítás elő akadályokat gördíteni, mert igazságunk tudatában vagyunk.

— **Papi jubileum.** Vettük és szíves készséggel közöljük a következő sorokat. Szépség és szeretetteljes ünnepelet rendeztek a közeli napokban Zetelakán Sebestyén Mózes esperesplebánosnak ker. paptársai és legközelebbi tisztelói; ekkor követték el ugyanis ellene ama pusztán szeretetszülte merényletet, miszerint megünnepelték és veleis megünnepelték 25 éves papságának jubileumát. A jubileum napján a korá reggeli órákban a tenyedi plébánián gyülekezett a ker. papság, a tanári karnak kiküldöttéi és az ünnepeltnak messziről idejött volt káplánjai, honnan mint ünneplő nászmenet élén a ker. főesperes Mikes gróffal hosszú kocsisorban egyszerre vonultak a zetelaki plébániára Arról, hogy valami történi fog Zetelakán, csak az utolsó percben értesült a zetelaki esperesplebános s még ekkor is meg akart ugrani, csak Rómába akart kitérni az ünnepeletés elől. Mint menekülni nem tudó áldozati bárányt körülfogtak tágas szobájában s ifjú főesperesünk kedves közvetlenséggel adta tudomására, hogy bármennyire is szabadkozik, el kell fogadnia azoknak jó kívánatait, akik őt leginkább legjobban ismerik s épen azért is szeretik és akik úgy akarták, hogy ezüstös miséje alkalmával parányi jelét adják azon igazi nagybecsülésnek, melylyel személye iránt viseltetik. Majd Soó Gáspár lovag főgymn. igazgató az őszinte barátságának keresetlen hangján üdvözölte az igazi tanügybarátot; végül Bagoly Mihály kézdizsentkeresztii plébános a

valódi gyermeki ragaszkodás és hála érzelmeit tolmácsolá a volt káplánok nevében. Most ismét Mikes gróf kérte az ünnepeletet, hogy ismerve nagy szerénységét és lelkületét, nem ajánlunk muló emléktárgyat, hanem összeraktuk filléreneket és a hálás hitközség hozzájárultával szeretet szülte 1000 koronás alapítványt fogadjja el, illetve jelölje ki annak a célját; Bagoly Mihály a káplánok szeretetének zálogául egy értékes piros színű kasulát ajánlott föl. Sebestyén esperes a legnagyobb meglepetés hangján fejezte ki köszönetét a soha nem remélt és nem várt ovációért. Azután körmenetileg a templomba vonultunk, hol a jubiláns ugyanazon oltárnál mutatta be ezüstös miséjét, hol 25 évvel ezelőtt mint ifjú káplán először áldozott Urának; mise közben újabb meglepetés érte, mert a lekipásztor örömeiben és hálaójában osztozni kívánó hívek seregén fellelkesülve, Mikes gróf a szószékre lépett s rögtönzött talantumos beszédben szivrehatóan esetelte a becsülettel és tiszta étellel megfuttatott 25 évi áldásos munkálkodását a Krisztus szíve szerinti papnak. A „Te Deum» felhangzása után a fehér asztalhoz ültünk, ahol megnyilatkoztak a szívek s mindenki elmondotta amit érezett, hogy t. i. a székely papságnak régi szemefénye arany miséjét érje meg jó egészséghben.

— **Új születésznő.** Özv. Dakó Albertné szül. Nagy Rebi okleveles születésznő, aki sükői származása és aki ezelőtt 20 évvel a kolozsvári egyetemen nyert oklevelet s azóta Brassóban, Budapesten és legutóbb Előpatak fürdön működött, városunkban Szent Imre-utca 2. szám alá helyezte állandó lakását. Ajánlja magát a nagyerdemű közönség bizalmába, melyre kiváló gyakorlati képességeivel ohajtja magát érde- mesíteni.

— **Segítség gyűjtő!** A magyarországi rokkant- és nyugdíjegyület javára 5 százalék jut a „Segítség gyűjtő» eladási árából. Az árvákat és özvegyeket segítézik ezen összegből. Minden humánus lelkületű embernek erkölcsi kötelessége a „Segítség gyűjtő», mely hazai gyártmány — ebből a szempontból, de azért is, mert ez a legjobb — vásárolni. Székelyudvarhelyt eddig Hann József kereskedésében kapható.

— **A jóból nem árt meg a sok,** példa rá az Első Alföldi Cognacgyár r. t. kecskeméti kitűnő barack crémje

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(82. folytatás.)

A jármás vagy ígás ökrök szerint való adóalap egy lényegében földmíveléssel és állattenyésztéssel foglalkozó népnél, minő a székely, igen helyes módozat és alapelv volt. A székelynek teljesítő képessége leginkább a fogat és ökor számból volt megállapítható; a kinek volt marhájá, az mivelhetette földjét, szerezhetett pénzt, volt munka ereje s így birta a teriút, tudott fizetni. A marha (tehén, ökor, ló) volt a termelő tőke, nem pedig a könnyen építhető ház, kaliba vagy pajta; innét az eltérés a Székelyföldön a ház, kapu vagy porta szerű becsalaptól. A földtalaj nem volt tekinthető akkor — a szó gazdasági értelmében termelő tőkének — a mennyiben hiányzott ehhez az üzemtőke, az okszerű gazdálkodás és irtvány hijjában a kellő terjedelem; ellenben klíma és talaj a legeltetésre igen alkalmas volt. Egyébiránt a földnek ado szempontjából való jövedelemszerü becslése, értékelése nagy technikai nehézségekkel járt volna akkor, míg a barmok összeírása s a fejadó kive-

tése a legegyszerűbb dolog volt a világon. Csakhogy a fejadó kivetése sem lehetett, nem is volt igazságos, mert az egyénnek birtok- és teljesítő képességét nem vették, de nem is vehették eléggé számba. Legcélyszerűbb adóalap volt a marha vagy ökoradó. Annakokáért az adónak így szerint való kivetése a 18. században is szokásban maradt, mert ez az adónak szabályszerű behajtására a legtöbb biztosítékot nyújtotta.

Az adók felhajtását a perceptorok vagy adószedők végezték, a székelyülettől külön választott hivatalnokok, kiknek aztán a széki tisztviselők is segédkeztek. Így a többek közt Udvarhely 1657-ben öt járársra osztotta a széket, mindegyikben egy vagy több perceptor volt, kik között maga a vicékirálybíró s a keresztfüri széki nótárius is szerepelt.²⁹ Ezek több éven át viselték hivatalukat. 1659-ben hat olyan perceptor közül, kik Udvarhelyszék pénzét szedték-vitték, négyet már 1657-ben választottak volt.³⁰ 1658-ban az országgyűlés a királybírókat és esküdteket bízza meg perceptor-sággal.³¹ 1664-ben elrendeli az országgyűlés, „hogy a Székelyföldön az adókat a tisztviselőkkel, székülőkkel és nótáriusokkal karöltve, az arra kirendelt hites perceptorok hajtják be,³² juniusban utasítás jön felülről, mely szerint a szék által választandó adószedők csak a szék területén hajtják fel az adókat, nehogy különben visszaélések történjenek.³³

Minthogy az országgyűléstől kiadott utasítások nem csupán az adók behajtására, de az egyes székekben azok felosztására is vonatkoztak, ebben a széki tisztviselők közreműködése úgy értendő, hogy a széki esküdtek és falusbírók támogatásával ők maguk irták elő az adókat, míg a perceptorok pusztán a fölvevést vagy bekasszálást végezték. Egyébaránt az egyes tisztviselők hatásköre ebben az időben nem volt szigoruan elkülönítve. Az adófizetőknek a behajtott összeget 2 dénár cédulapénzt szokták volt nyugtázni.³⁴ A perceptoroknak ebben a törvényes határozatokhoz kellett tartani magukat, felelősek voltak a beszedett adókért s azokról az országgyűlésnek számot kellett adni.³⁵ Mikor 1659-ben az adóbehajtás miatt zavargások keletkeztek, az országgyűlés mindegyik székbe külön ellenőroket, exaktorokat küldött ki, kik a perceptorokat felülvizsgálták.³⁶ Az adószedőknek az adókat olykor az országgyűlés által arra meghatalmazott bizonyos személyek, bizonyos megállapított helyre is kellett szállítani. Az ilyen személyeket az egyes nemzetek számára néha külön nevezték ki. Így Brassó székelyhellyel 1662-ben a székely adók kezelését két személyre bízták; 1664-ben pedig egy generális perceptor neveztetett ki magához az udvarhoz. Ezután az adók egyenest az egész ország generális perceptorához szállították; így 1659-ben és 1684-ben stb.³⁷

A behajtott adónak a portánál járatos tallerra való felváltása nagy nehézségekkel járt ebben az időszakban, mert azokat többnyire forintokban szedték be. A székelyeket annál fogva 1677-ben utasítják, hogy adóikat jó pénzbe váltsák fel; a már felhajtott pénzeket a görögök váltották akkor tallerra.³⁸ Az országgyűlés 1680-ban utasítja a székelyeket, hogy az adókat beváltás végett a görögökhöz szállítsák, mert ők maguk jó pénzbe váltani nem tudják.³⁹ Ez a szokás az ezutáni időben is állandó lett, sőt az országgyűlés 1687-ben nyilván elrendeli, hogy a székelyek az eddigi uzus szerint adóikat „a nagyszebeni görög kompániánál» váltsák be.

Az egyes székeknek tisztára helyeje volt ama járulékok kiírása és behajtása, melyek a széki követek országgyűlési s esetleg a fejedelemehez küldött követségek költségeire

vonatkoztak. Az országgyűlésen mindegyiknek a szék főhivatalnokán, a hivatalosokon kívül, még külön választott követ által is képviseltette magát. Ezeket kárpótolni kellett valamivel kiadásaiért, mert közérdekben szolgáltak. De hogy napidijjuk mekkora volt, nem állapítható meg; maga a kivetett adók nagysága a szükségletek szerint változott; rend szerint fejenként 3, 6, 8, 9 dénár közt ingadozott. Ezt az illetéket vagy kirovást a szék gyűlésén állapították meg, akkor mikor a fejedelem meghívó levelét is kihirdették,⁴⁰ ugyanakkor határozták meg a képviseltek költségeinek fedezetét.

Fejadó volt ez az adó és minden szabad rendekre⁴¹ egyformán vetették azt ki u. m. nemesekre, lófökre, darabontokra és szabadosokra stb. Ugy látszott a 70-es években, mintha a fésvágók, határőrök és bányamunkások e teherrel szabadulni akarnának; de az 1674-iki országgyűlés e költség viselésére szoritotta őket.⁴² 1691-ben is a diáttai kiadásokat minden szabadrend hordozta. 1707-ben pedig a nemeség két annyit fizetett e nemben, mint a többi szabadok.⁴³

(Folyt. köv.)

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*

„Háziipar Homoród vidékén.”

E cím alatt a „Székely-Udvarhely” november 1-én megjelent számában Jakab Lajos esperes plebános ur egy cikket közölt, a melyben az abásfalvi gör. kath. lelkésznek ugyan felütnetve, mint a ki a két homoród mentén levő papnékat, tanítónékat és számtalan székelynőt tanított be a szövés mesterségére.

Ez állítás ellen tiltakozom az említett papnék, tanítónék és általában a két homoródmonti székelynők nevében.

Hogy Boér Istvánné, gör. kath. lelkésznek tud szólni, ezt kétségbe nem vonom, mert magam is láttam egyes egyszerű szöteményeit; de tagadom ekkiról ur azon állítását, hogy ezen tudományát terjesztette volna, ellenkezőleg, véka alá rejtette, féltékenyen őrizte, soha közre nem bocsátotta.

A székely asszonyok a szövés mesterségét évszázadok óta tudták, ez nemzedékről-nemzedékre átszállott. E tekintetben nem mentek s nem mennének — hiába is mennének — tudományért az abásfalvi gör. kath. lelkésznek. A székely szöttek már akkor nagy hirben állott, a mikor a nevezett lelkésznek még szólni sem tudott, azóta a dolog természeténél fogva csak fejlődött ez a házi ipar, ugy annyira, hogy szép Magyarországon mindenütt híre van a székely szötteknek. Ebben pedig az irt lelkésznek csak annyi érdeme van, a mennyi szöteményét elárúsította. — Ez pedig csekély.

Ha pedig nevezett lelkésznek lennő készült különböző mintázatokkal ellátott abroszokat és asztalkendőket mutogatna, erről megsughatom azoknak, a kik mindenképpen, még a székelyföldi miniszteri kirendeltség útján is államsegélyben akarják részesíttetni, hogy ezek a „Bácskában” lettek szövve, a mit én és mások határozottan tudunk. Ez az igaz tényállás, minden egyéb csak állítás, de nem valóság.

Kovács Imre.

* Ezen rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli Szerk.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

Kiss Jenő körjegyző urnak Homoród szentpál. „Zárszó”-ját megkaptuk, Azonban mindaddig, míg a végét is be nem küldi, közlését nem kezdhetjük meg.

F-i. Bp. A küldöttből körülbelül 9 és fél lesz. Tehát a katonadalokból fél ivnyit vehetünk.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Mily óriási a különbség

oly otthonban, hol a gyermekek nem betegesek, nem gyöngék és nem idegesek, hanem egészségesek, boldogok és állandóan jó kedélynek örvendenek. A gyermekek gyógyítására és egészségben tartására egyike a legjobb szerekeknek az alphasphorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió, mely rendkívül erősítő és gyógyerejével a gyermeket gyorsan juttatja erőteljes egészséghez. — A Scott-féle Emulsió kellemes, édes ízű, minélfogva könnyen bevehető és mivel egytuttal feltétlenül könnyen emészthető is, az étvágyat gerjeszti és az összes emésztési szervek működését rendezi, hatásának erejében okvetlenül messze felülmúlja a közönséges csukamájolajat.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátan nagy csukahalat vivó halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDA I EMIL

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerházaiban.

360—906. vhtó sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. 530—2 sz. végzése következtében Dr. Hínlér Ernő ügyvéd által képviselt Dr. Daniel Gábor budapesti lakos javára Fitori János felsőrákosi lakos ellen 255 K s jár. erejéig 1905. évi okt. 13-án foganatósított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 880 K-ra becsült következő ingóságok, u. m. 2 ökör, 1 borjú és 2 csikó nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 389/1 számú végzése folytán 255 K tőkekövetelés, ennek 1905. évi július 31-ik napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 109 K 46 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Felsőrákos községben alperes lakásán leendő eszközzésére 1906. évi december hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1906. november 20.

Pollák Ignác,

kir. bír. végrehajtó.

1242—905. sz. szb.

Árlejtési hirdetés.

Kápolnásfalvi község tulajdonát képező Homoród fürdőn három régi épületnek lebontása jogerős szolgabírói határozattal kimondatott. Mint-hogy a község a határozatot végre nem hajtotta, a kérdéselt épületek hivatalból fognak lebontatni.

Felhivatnak mindazok, a kik a lebontás eszközzésére vállalkozni akarnak, hogy 10 százalék bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat f. évi december 12-én déli 10 óráig a szolgabírói hivatalban adják be. Az ajánlatok felbontása ugyan akkor fog eszközöltetni s a vállalat a legkevesebbet vállalkozónak kiadatni.

Bővebb felvilágosítás a hivatalos órák alatt a szolgabírói hivatalban nyerhető.

Székelyudvarhely, 1906. nov. 18.

Demeter,

főszolgabíró.

7685—906. sz.

HIRDETMEY.

Oczfalva község tagosítása folytán a község telekkönyvei átalakítottak.

tak s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. az 1889. évi XXXVIII. t. c. és az 1891. évi XVI. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közre:

1, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 15. és 17. §. alapján ide érte e szakaszoknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi 16. t. c. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §. a) és az 1891. évi 16. t. c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1907. évi június hó 15-ig napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §-ainak esetében, ide érte ez utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1907. évi június 15-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe nem vétetik.

3, hogy mindazok, kik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve velük, ide érte azokat.

is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találták, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1907. évi június 15-ik napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bejegyzésekből származó bármilyen igényeiket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az előbb említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek mindazok a felek, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is esattoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törv.-szék, mint tkvi hatóság.

Székelyudvarhely, 1906. okt. 28.

Graffius

kir. egyesbíró.

Varroda. A nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozom, hogy Király-utca 5. szám alatt varrodát nyitottam. Elvállalom a mai divat szerint a legdiszesebb és a legegyszerűbb ruhák készítését. Gyász ruhák 24 óra alatt készülnek. Kiváló tisztelettel *Révész Janka*, varró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földmivélségi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

következő hivatalos

vizsgálaton átmert

BOROK

vannak nagy mennyiségben raktáron:

	Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül
Magyarigéni rizling	80 fillér	70 fillér
Mézes fehér	65 fillér	55 fillér
Siller szekszárdi	47 fillér	37 fillér
Fehér asztali	52 fillér	42 fillér
Hegyaljai asztali	78 fillér	68 fillér
Villányi vörös, 1900 évi	88 fillér	78 fillér
Tolcsvai szamorodni 1900	155 fillér	144 fillér

Palack borok: Zöld sylvani, Magyarigéni Som, Kecskeméti Auvergnas Gris, Farcali Furmint stb. fajta kitűnő palack borok a legelőnyösebben kaphatók. — Megrendelésre bármely faj palack borok hozhatóak. Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. — Hordók 3 hónapon belül sörtehen tisztá állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámlított áron visszavételnek.

Első Budapesti Malom-építészeti és Gépgyár képviselője.
KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók.
Névjegyek izléses kivitelben készíthetnek.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult községünkben, csúszl és meghűléseknek, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerházaiban kapható. — Főraktár: Török lözsef gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany országhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.